

«Вогненний дух та добрий розум»

(до 380-річчя від дня народження Івана Мазепи)

*«Він знехтував всім,
що було йому найдорогошого в світі,
знехтував і самим життям -
аби піднести свою вітчизну
і визволити її з московського ярма.»*

П. Орлик про І. Мазепу

Іван Степанович Мазепа — український державний і політичний діяч. Народився 20 березня 1639 р. в с. Мазепинцях на Білоцерківщині. Належав до родини відомої правобережної української шляхти. Здобув блискучу європейську освіту. Особливу увагу приділив опануванню артилерійської справи. Був одружений (35 років), мав двох дітей.

Гетьман Мазепа: цікаві факти

- Іван Мазепа – одна з найвідоміших постатей в українській історії.
- Точних дат смерті і народження його не знає ніхто.
- Мазепа був першим українським гетьманом, який незмінно тримав гетьманську булаву протягом 22 років (8081 днів).
- Мазепа знав багато мов.
- Мазепа був одним із найбагатших людей у всій Європі.
- Іван Мазепа створив перший український флот.
- Багато уваги приділив саме розвитку освіти.

«Не маш любви, не маш згоди.» Іван Мазепа

Була у житті Мазепи одна скандальна історія – кохання з Мотрею Кочубей, його похресницею. Йому було 60, а їй 16. Мазепа навіть хотів одружитися з нею, однак невдоволення батька, осуд козаків та церкви завадили цьому. Від нещасного кохання залишилося декілька зворушливих листів.

Моє серденько, мій квіте рожаний!

Сердечно від того болію, що недалеко від мене їдеш, а я не можу очиць твоїх і личка біленького видіти, через сей листочок кланяюся, всі членики цілую люб'язно.

Моє серце кохане!

Сама знаєш, як я сердечно, шалено люблю Вашу милість; ще нікого на світі не любив так: моє б то щастя і радість, щоб нехай їхала та жила у мене, тільки ж я уважав, який кінець цього може бути, а особливо при такій злості та заїлості твоїх родичів; прошу, моя любенько, не мінайся ні в чому, оскільки неоднократ слово своє і рученьку дала, а я взаємно, коли живий буду, тебе не забуду.

«Щоб ні в чому Москві не вірили»... Іван Мазепа

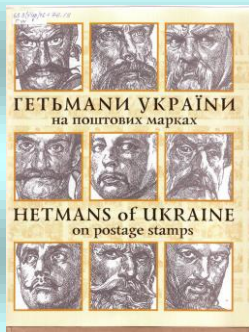
Відкриття першого пам'ятника Івану Мазепі за межами України. Місто Галац, Румунія, де поховано прах гетьмана. Споруджений за ініціативою та участю Посольства України в Румунії 4 травня 2004 року.

Відповідні кошти, дотримуючись принципу взаємності, були виділені Міністерством культури і культів Румунії. Скульптор – Георге Тенасе.

«Як справжній державний діяч і добрий дипломат, він (Іван Мазепа) ішов за потребами своєї доби, хитався, кидався на всі боки, був лисом, вовком і тільки людиною з пристрастями, себелюбством упертістю та інколи надто великою вірою в свої сили.»

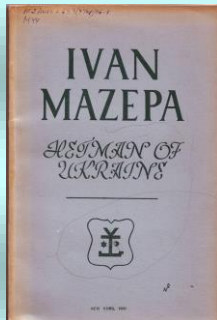
Михайло Рудницький

Пропонуємо читачам книги із фонду книгозбірні та з архівних колекцій.

Гетьмани України на поштових марках = Hetmans of Ukraine on postage stamps / авт. ідеї проекту В. Холудій ; авт. текстів : В. Горобець, В. Станіславський, Т. Чухліб, В. Щербак ; авт. передм. В. Смолій ; худ. С. Якутович ; пер. Т. Чалайдюк. – Київ : Марка України, 2005. – 80 с. : іл. – Текст укр., англ. - Екслібрис. - Суперобкл.

Українські гетьмани представлені в коротких нарисах і зображеннях на марках.

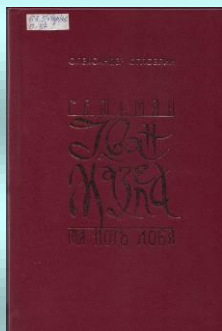
Ivan Mazepa : Hetman of Ukraine : on the 250th anniversary of his rising against Russia. – New York : The Ukrainian Congress Committee of America, 1960. – 120 p. : il.

Мацьків Т.

Гетьман Іван Мазепа в західноєвропейських джерелах. 1687 - 1709 / Т. Мацьків ; Укр. Вільний Ун-т ; передм. Л. Винара. – Мюнхен : [б. в.], 1988. – 286 с. – (Монографії ; ч. 45)

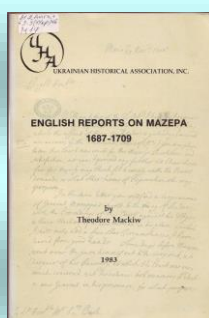
Ця праця є своєрідним завершенням циклу наукових дослідів автора, який у своїх дослідках найбільше уваги присвятив двом центральним періодам Козацько-гетьманської держави: Хмельниччині й добі Мазепи.

Оглоблин О.

Гетьман Іван Мазепа та його доба / О. Оглоблин ; Укр. істор. тов., Нац. ун-т "Острозька академія", Світова наук. рада Світового конгресу українців ; ред. Л. Винар ; упоряд.: І. Гирич, А. Атаманенко. – Вид. 3-тє, доп. і випр. – Нью-Йорк ; Київ ; Львів ; Острог ; Торонто : Місіонер, 2003. – 496 с. : іл. – Екслібрис

До збірки праць увійшли одна із найкращих монографій про Івана Мазепу, а також статті, присвячені Мазепинській добі. Крім того, до книги включено бібліографію праць різних авторів про Мазепу, опублікованих після 1960 року та сучасні описуваним подіям мапи.

Mackiw, T.

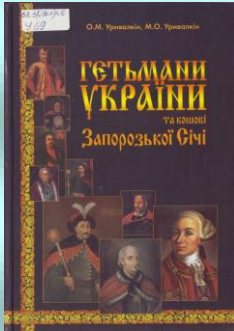
English Reports on Mazepa, 1687 - 1709 : Hetman of Ukraine and Prince of the Holy Roman Empire / Theodore Mackiw ; Ukrainian Historical Association. – New York ; Munich ; Toronto : The Kent State University Printing Service, 1983. – 189 p. – Екслібрис

Чухліб Т.

Гетьмани і монархи. Українська держава в міжнародних відносинах 1648-1714 рр. : монографія / Т. Чухліб. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2003. – 518 с. – Автограф

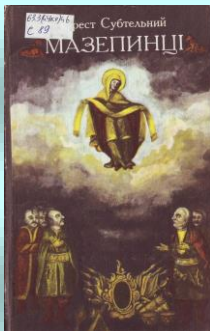
У монографії на основі багатого джерельного матеріалу із залученням досягнень вітчизняної та зарубіжної історичної науки розкривається міжнародно-політичний статус Української держави у другій половині XVII – на початку XVIIIст.

Уривалкін О. М.

Гетьмани України та кошові Запорозької Січі / О. М. Уривалкін, М. О. Уривалкін. – Київ : Дакор : КНТ, 2008. – 395 с.

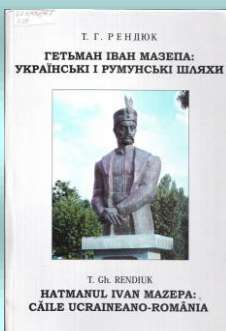
Дане видання на широкому обсязі фактичного матеріалу розповідає про кошових отаманів та гетьманів, з якими пов'язана історія становлення козацтва, боротьба за незалежність України та багато інших цікавих історичних подій.

Субтельний О.

Мазепинці. Український сепаратизм на початку XVIII ст. / О. Субтельний. – Київ : Либідь, 1994. – 240 с.

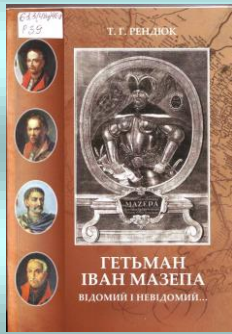
У книзі аналізується один з найважливіших і найбільш фальсифікованих у підрядянській науці періодів української історії – перша половина XVIII ст. На підставі численних документів у контексті європейської історії висвітлюється діяльність гетьманів Мазепи, Орлика та їхніх однодумців, показується її вплив на українське самостійництво XIX - XX ст.

Рендюк Т. Г.

Гетьман Іван Мазепа : українські і румунські шляхи / Т. Г. Рендюк. – Чернівці : Букрек, 2009. – 288 с. : іл. – Пам'яті славного гетьмана України Івана Мазепи - 370-й річч. від дня народж., та 300 річчю від дня смерті присвячується

Ілюстрований історично-документальний нарис розроблений на основі широкої джерельної бази та власних досліджень. Видана двома мовами, книга розкриває маловідомі аспекти політичних, дипломатичних та культурно-духовних взаємозв'язків між гетьманом України І. Мазепою та його сучасниками – господарями Молдови та Валахії напр. XVII – поч. XVIII ст.

Рендюк Т. Г.

Гетьман Іван Мазепа - відомий і невідомий : істор.-документ. нарис / Т. Г. Рендюк. – Київ : АДЕФ-Україна, 2010. – 480 с. : іл. – Пам'яті славного гетьмана України Івана Мазепи - 371-й річч. від дня народж., та 301 річчю від дня смерті присвячується

Ілюстрований історично-документальний нарис розроблений на основі широкої джерельної бази та власних досліджень, розкриває маловідомі аспекти політичних, дипломатичних та культурно-духовних взаємозв'язків між гетьманом України І. Мазепою та його сучасниками – господарями Молдови та Валахії напр. XVII – поч. XVIII ст.

Павленко С.

Іван Мазепа як будівничий української культури / С. Павленко. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. – 304 с.

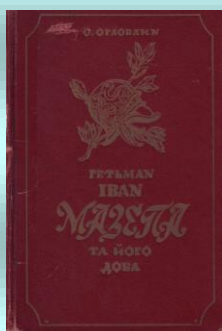
Дослідження активного впливу гетьмана на духовне життя в Україні періоду його правління дає можливість глибше зрозуміти як розвиток культурного життя наприкінці XVII – початку XVIII ст., так і діяльність зверхника Гетьманщини у вирішенні найголовніших проблем тогочасного буття.

Павленко С.

Іван Мазепа / С. Павленко ; редкол.: В. Литвин (голов. ред), І. Дзюба, М. Жулинський [та ін]. – Київ : Альтернативи, 2003. – 416 с. – (Особистість і доба)

Книга присвячена одній із найдраматичніших і найзагадковіших постатей в історії України, відомому політичному, військовому діячу-державнику – гетьманові Івану Мазепі.

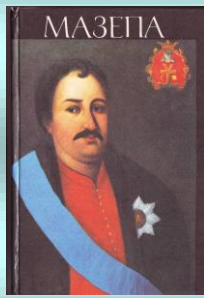

Оглоблин О.

Гетьман Іван Мазепа та його доба : праці іст.-філософ. секції / О. Оглоблин. – Нью-Йорк ; Париж ; Торонто : [б. в.], 1960. – 408 с. : іл. – (Записки Наук. Тов-ва ім. Шевченка Т.)

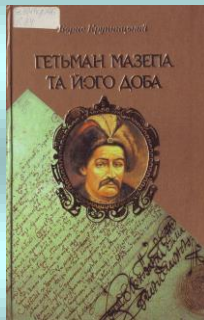
Загальний монографічний нарис Мазепинської доби і на цьому тлі образ її головного діяча – гетьмана Мазепи.

Автор кілька десятиліть працює над добою гетьмана Мазепи. Використовуючи документальний матеріал як опублікований, так частково й новий – архівний, знайдений ним в архівах Києва (1920-1930 роки) і Москви (1920 роки).

Мазепа. – Київ : Мистецтво, 1993. – 240 с. : іл.

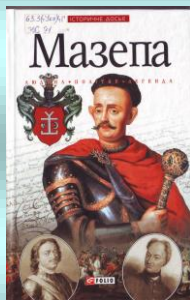
Мазепа – герой чи Мазепа – зрадник українського народу? Відповідь на ці запитання читач знайде в цьому збірнику, присвяченому життю одного з найосвіченіших діячів української історії, видатного державця, гетьмана України, який у світовій галереї політиків посідає одне з почесніших місць.

Крупницький Б.

Гетьман Мазепа та його доба / Б. Крупницький ; пер. з нім. О. К. Струкевича. – Київ : Україна, 2003. – 240 с.

Перу визначного історика українського зарубіжжя належить понад 120 наукових праць, ще більше статей і оригінальних розвідок з історії України. Особливо ретельно і всебічно він розробляв тему Мазепіани. Тож не дивно, що ця книга є одним з повніших досліджень із зазначеної тематики.

Журавльов, Д. В.

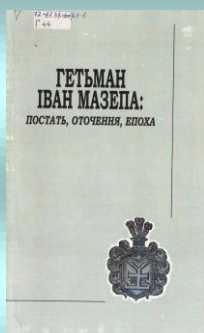
Мазепа: людина, політик, легенда / Д. В. Журавльов. – Харків : Фоліо, 2007. – 382 с. – (Історичне досє)

Прочитавши цю книгу, читач зможе створити свій власний варіант образу Мазепи – одного з найколеритніших, найцікавіших українців.

Доба гетьмана Івана Мазепи в документах / упоряд. С. Павленко. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2007. – 1144 с. – (Джерела)

У книзі вміщено універсали, накази гетьмана, листи, спогади генеральної старшини, російських високопосадовців, іноземців та інші матеріали, що допоможуть краще відчувати епоху, в якій зароджувався вибух-протест проти царизму Петра І. Уперше подається цілісний масив допитів старшин, козаків, які брали участь у повстанні 1708-1709 рр.

Гетьман Іван Мазепа: постать, оточення, епоха : зб. наук. пр. / [відп. ред. В. А. Смолій ; відп. секр. О. О. Ковалевська]. – Київ : Ін-т історії України НАНУ, 2008. – 398 с.

Втілено проблеми внутрішньої та зовнішньої політики І. Мазепи, події Великої Північної війни 1700-1720 рр., представлено дослідження, присвячені окремим пам'яткам української культури кінця XVII - початку XVIII ст., фольклорні інтерпретації образів гетьмана Мазепи та фастівського полковника Палія, документи які ілюструють діяльність І. Мазепи, П. Орлика.

«През незгоду усі пропали, Самі себе звоювали.» Іван Мазепа

Погруддя Мазепі у селі Мазепинці, де він народився.

*Підготували бібліотекарі
зали інформаційних ресурсів
Палатна Л., Хлань Л.*